

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Ophelio Grammatico. 92.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

rebat, qui te ad inertiam & languorem inducant. Et quidem si inter subditos censearis, tamen ne sic quidem te contemnere atque aspernari conueniret, verum te per consilia & admonitiones ex improbitatis voragine extrahere fas esset, maximèque congruum. Cæterum nõ tantum hinc Ecclesia detrimentum ac probrum acceptura esset. Nunc autem cum in Sacerdotum numero censearis (mitto quonam pacto, neque enim id mihi studio est, vt te feriã, sed vt sanem) ne eos quidem, qui silentio vti cupiunt, quiescere permittas. Multi enim Gentiles ac Iudæi impetũ in Ecclesiam faciunt, probra iactantes, ac vitã tuam proferentes, sèque ob eam causam fidei nostræ doctrinam conuellere existimantes. Quamobrem si nullo iudicij metu percelleris, saltem præsentem gloriam affecta. Si nulla te cælestis regni cupiditas tenet, saltem bonam existimationem appete. Si cotonas minimè desideras, saltem à probris te remoue. Si laudum tuarum præconium nulla te cura afficit, saltem id stude, vt ne traducaris ac fugillaris. Si peruigilè illam Dei iustitiam haud perhorrescis, humanas saltem leges metue: ne alioqui in ipso quoque fortasse scelere deprehensus extremo supplicio mulcteris.

Theophilo Subdiacono. 91.

Timotheus, qui scdè illam bonis omnibus perfusam, quam cælorum regnum appellat, nunc incolit, tantam à sua virtute, iis à quibus cernebantur, vtilitatem afferebat, vt etiam sola recordatione, eos, qui ipsius meminerunt, in officio contineat. Poterat enim, vel solùm in animis versans, pudorem simul ipsis immittere, atque eos, quibus ipse in mentem venisset, à turpibus & absurdis affectionibus puros & immunes efficere.

Ophelio Grammatico. 92.

Apud vos, qui Grammatici estis, homonymum idem est quod synonymum: apud Philosophos autem nõ item. verum homonyma et dicuntur, quorum nomen

ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἔστιν ὄνομα, ἀλλὰ οὐδ' ἴσως καταφρονήσαι ἐχέτω, ἀλλὰ συμ-
βουλεύσῃς καὶ ἀποτρέψεις ἀνίμια ἁδῆ-
σε ὅκ' ἔβουθ' τῆς κακίας, καὶ γέμισ-
τὸ καὶ ἀρετῶδες, πλὴν ἀλλ' ἔ-
ποσάτη ζήμια τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀ-
χρῶν ἐμελλεν ἔσεσθαι. ἐπειδὴ δὲ εἰς
τῆς ἱερέας δοκεῖς τελεῖν. τὸ δ' ὅπως
παρήμι. ἔ γὰρ πλῆξαι σε, ἀλλ' ἰά-
σαομαι ἀσθενήσῃ. οὐδὲ τοὺς ἐγγελοῖας
ἵσου χεῖν καὶ ἡρεμῆν συγχωρεῖς. πολ-
λοὶ γὰρ ἔλλωες καὶ Ἰσραῖοι τῇ ἐκ-
κλησίᾳ ὀπιφύνοιοι ὀνειδίζοντες, καὶ τ'
σὸν βίον ἀποφρόνεις, καὶ ἀπὸ τῆς
τῶ δόγματι λυμῆνεομαι νομίζεις. εἰ
ποιῶν τι καὶ κρίσιν ἔδεδικας, καὶ τ'
παρέσθης ἀντιποιήσῃ δόξης. εἰ βασι-
λείας ὅκ' ἐράς, καὶ ὑπολήψεις
χρηστῆς ἐρεῖσθῃ. εἰ στεφάνων ὅκ' ὀπι-
θυμῆς, καὶ ὀνειδῶν ἀπαλλάγηθῃ. εἰ ἀ-
ναρρήτως ἔ φρονιζεις, καὶ μὴ τοῦ
καμφοδεῖσθαι ἀντιποιήθῃ. εἰ ἔ ἀκοί-
μητον δίκην οὐ φεῖσθῃ, καὶ τοὺς τῶ
ἀνθρώπων νόμους φοβήθῃ, μήποτε
καὶ ἐπ' αὐτοφάρμακῶν τῶ ἐχά-
πτω ὑπομείνης πτωχείαν.

Θεοφίλω ὑποδιακόνω. 93.

Τιμίθεος ὁ τῶ τῶ ἀγαθῶν ἀπάν-
των κατάρτυτον λήξιν βασιλείαν ἐ-
ρεσῶν ἀποφρονήσῃ, καὶ νηὶ νημῶ-
μνος, τασαύτω δὲ τ' ἀρετῆς τοῖς
ὄρασιν ἐδημῆργει ἀφέλειαν, ὡς καὶ
δὲ μνήμης μόνον σφρονίζῃ τῆς μνη-
μονέσαστας. ἦρκει γὰρ καὶ μόνον ἐλ-
θῶν εἰς ἔνοιαν, αἰδῶ σιωπεύεσθαι,
καὶ τῶ ἀτόπων παθῶν ἀχρῶν τῆς
μνησῆσας ἐργάζεσθαι.

Οφελίω γραμματικῶ. 94.

Παρά μὲν ὑμῖν τοῖς γραμματικοῖς
τὸ ὀμόνυμον ταυτὸν ἔστι τῶ συνονύμω.
τῶ δὲ τοῖς φιλοσόφοις, ἔχῃ, ἀλλ'
ὀμόνυμα λέγεται, ὡν ὄνομα μόνον κοι-
νοῖς,

ἰόν, ὁ δὲ τῷ τῆν ὄνομα λόγος τῆς ἑσίας
 ἕτερος, συνώνυμα δὲ, ὅσα καὶ παρὰ
 γματι καὶ πρόπω καὶ ὀνόματι συντρέ-
 χει. ἀλλ' ἐπειδὴ ἄμοιρος ἂν τῆς ποι-
 ῶν μαθημάτων, καὶ ἀγόμενοι ἔχον τ
 νοῦ, ἡξίασας ἑπὶ γραφικῶν ῥήσεων τὰς
 ἐνοίας ταύτας μεταρρύθμισθῶσι,
 ἄς ἂν οἴοσε ὃ περιέστωμι λαμπαράν
 σοι ἀνοῖξαι τῆς νοημάτων πύλιναν.
 ἢ ἔρευνα ἐν ταῖς ἱεραῖς γραφαῖς λέ-
 γεται καὶ ἐπὶ θεοῦ, καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων,
 ἀλλ' ἐπὶ μὲν θεοῦ τὸ ἀκελεῖς τῆς γνώ-
 σιας, μινύει. ἐπὶ δ' ἀνθρώπων τὸ μετα-
 πόιν καὶ βασάνος εὐέσκεσθαι τὸ ζῆ-
 τῆδρον. ἐνθα τοῖνον τῆνομα τῆτο κει-
 ται, καὶ ἐπὶ θεοῦ, καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων
 ὁμωνυμῆ, ἔ συνωνυμῆ, οἶον τὸ. Ἐρε-
 νῶτε τὰς γραφὰς τῶ παρὶ τῆ θεοῦ εἰρη-
 μδρῶ, ὁ δὲ ἔρευνᾶν τὰς καρδίας οἶδε
 πὶ τὸ γέλημα τοῦ πνεύματος, ὁμωνυ-
 μῆ μὲν, ἔ συνωνυμῆ δὲ. τὸ δὲ. Ὁ ἔ-
 ρενᾶν τὰς καρδίας, τῶ τὸ δὲ Πνεῦμα
 πάντα ἔρευνᾶ καὶ τὸ βάθιν τοῦ θεοῦ
 συνωνυμῆ, τῶ καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς. καὶ
 ἐπὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, πλὴ ἀκε-
 λεσάτω γνώσιν δηλοῦσθαι. οἶμοι μὲν
 οὐδ' σεσαφιλῆσθαι τὸ νόημα. εἰ δὲ καὶ
 ἐπ' ἄλλας ὀνόματος τοῦτο γυμνασθῆ-
 ναι βέλει, καὶ τοῦτο ποιήσω. τὸ ἀγα-
 θὸν λέγεται μὲν ἐπὶ θεοῦ καὶ ἐπ' ἀνθρώ-
 πων, ἀλλ' ὁμωνυμῆ ἐμφαίνει. τὸ γὰρ
 ὁ ἀνθρώπος, τῶ, ὡς ἀγαθὸς τῶ Ἰσραήλ
 ὁμωνυμῆ. τὸ δὲ, ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῶ
 Ἰσραήλ, τῶ τὸ πνεῦμα ὅς τὸ ἀγα-
 θὸν ὀδηγῶσέ με ἐν γῆ εὐθείᾳ, συνωνυ-
 μῆ. ἔ γὰρ ὀνόματος ἔστιν ἐν ταῦθα
 κοινωνία, ἀλλὰ καὶ παρὰ γματος. καὶ ὁ
 θυμὸς δ' ἐπὶ θεοῦ λεγόμενος, καὶ ἐφ'
 ἡμῶν οὐ συνωνυμῆ, ἀλλ' ὁμωνυμῆ.
 ἔπὶ μὲν γὰρ θεοῦ μινύει τ' ἀπαθῶς
 ἔπιπεμπορῆν τοῖς ἀμαρτάνοσι πι-
 μωρίων ἔπὶ δὲ ἡμῶν πλὴ ἐμπαθῆ κί-
 νησι, καὶ πλὴ τῆς λογισμῶν παρεχλιώ-
 καὶ τὸ παρὰ θεοῦ ἀνομίαν ἔπὶ τῆ ἀνομίας
 αὐτῆς ὁμωνυμῆ. ὁ γὰρ λέγει, τοῦτ'
 ἔστιν. ἔπὶ τῆς πμωρίων ἔπὶ πλὴ ἀμαρ-
 ταν αὐτῆς. καὶ τὸ εἰ πῆς τῶν γαθὸν τῆ

duntaxat cōmune est, substantiæ autē ra-
 tio, quæ nomini respondet, diuersa. Syno-
 nyma autē, quæ & re, & modo, & nomine
 inter se contueniunt. Quoniam verò, quia
 huiusmodi disciplinarum rudis & expers,
 mentemq; haud quaquā exercitatā habes,
 idcirco à me postulasti, vt in Scripturæ ver-
 bis huiusmodi significaciones notarē, lu-
 culentam tibi huiusmodi cōsiderationum
 ianuam pro viribus meis aperire conabor.
 Persecutionis vocabulū in Scripturis sa-
 cris, & de Deo, & de hominib⁹ dicitur. Ve-
 rùm cū de Deo vsurpatur, cognitionis cer-
 titudinē numeris omnibus absolutā indi-
 cat: cū autē de hominibus, id significat,
 quòd res ea, quæ inuestigatur, cū labore ac
 cruciatu inueniatur. Itaque in his locis, in
 quibus hoc nomen sicū est, & in Deo, & in
 hominibus æquiocū est, non synonymū.
 Verbi gratia illud, Scrutamini Scripturas,
 ei, quod de Deo dictū est. Qui autē corda
 scrutatur, nouit quæ sit Spiritus voluntas,
 æquiocū est, non synonymū. Illud autem,
 Qui corda scrutatur, huic loco, Spiritus om-
 nia scrutatur, etiā profunda Dei, synonym-
 um est, propterea quòd, cū & de Patre, &
 de Spiritu Sancto vsurpatur, perfectissimā
 ac certissimam cognitionē significet. Atq;
 ipse quidē, quid sentiā, fatis perspicuē de-
 monstrasse arbitror. Sed tamē si in alia re-
 rum dictione id examinari cupis, id quoq;
 faciam. Bonū, tamē tñ & de Deo, & de ho-
 minibus dicatur, tamē homonymiam in-
 dicat. Illud etenim, Bonus homo, huic,
 Quàm bonus Israëlī Deus, æquiocū est.
 Illud autē, Quàm bon⁹ Israëlī Deus, huic,
 Spiritus tuus bonus deducet me in via re-
 cta, synonymum est. Nam hoc loco nō no-
 minis dūtaxat, sed etiā rei est societas. Eo-
 demque modo furoris vocabulū, quod &
 de Deo, & de hominibus dicitur, non est
 synonymū, sed æquiocū. Nam cū de Deo
 agitur, illotū sine vlla mentis cōmōtione,
 peccatoribus suppliciū declarat: cū autē
 de nobis, motū cum perturbatione cōiun-
 ctum, ac rationis tumultum. Quin illud
 quoque, Appone iniquitatē super iniqui-
 tatem eorum, æquiocū est. Perinde enim

est ac si diceret, Appone cruciatū super iniquitatem eorum. Ac denique illud, Si quis templum Domini disperdiderit, disperdet eum Deus, æquiuocum est. Hęc enim verba hanc sententiā habent, Si quis templū Dei contaminarit, pœna ab eo afficietur.

Eidem. 93.

Deus bonum per naturam habet, non voluntatis expertem, sed ea præditam, nec violentam & coactam, sed spontaneam. Nos autem per exercitationem & profectum illud assumimus. Nec verò sic ipsum habemus, vt nobis eripi nequeat, quemadmodum diuina natura: verum ita, vt ab eo excidamus, si inertis otij ac desidiæ amor infulfos in nobis choros agat.

Eidem. 94.

Dic ad Iudæum, qui tecum rixatus est, nec generosi quicquā ac virilis locutus est, verum inanes duntaxat nugas ac verborū præstigias euomuit, atque hunc Scripturæ locum, Prophetam vobis fuscitabit Deus de medio fratrum vestrorum tanquā me, de Iesū filio Naue dictū esse asseruit: Multis nominibus peccas, tum quòd haud rectè sentias, tum quòd erudiri fugias, tum quòd maiora, quàm pro Mosis modulo & conditione occultes. Dictum est enim: Eū audietis in omnibus quæcunq; mandauerit. Erit autem anima, quæ non audierit prophetam illum, exterminabitur de populo suo. Primùm quippe post illius electionē, Moses diuino numine instinctus, hæc sanxit. Deinde, si filius Naue Mosem superasset, probabilitatis aliquid haberet huiusmodi oratio. Cùm autem eo multò inferior extiterit, hanc sententiam infirmā & imbecillam esse constat, Tertio, ne Legi quidem ipse quicquam adiunxit: verum ex ipsius præscriptis & institutis suum vitæ munus administrauit. Quarto, si de ipso verba fecisset, minimè dicendum erat, *fuscitabit*, sed fuscitauit. Quintò, dicendum fuisset, Et erit, omnis anima, quæ hunc

θεὸς φέρει, φέρει τὸν ὁ θεὸς, ὁ μανυμῆ. ὁ γὰρ λέγει τοιοῦτον ὄντι, εἴ τις μολυβει τοῖ ναὸν τῷ θεῷ, τιμωρηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ.

Τῷ αὐτῷ. 93.

Τὸ ἀγαθὸν θεὸς μὴ ἔχει χεῖ φύσιν, οὐκ ἀβούλητον, ἀλλὰ παρρητικῶς οὐδὲ βίαιαν, ἀλλ' ἐκούσιον. ἡμεῖς δὲ χεῖ ἀσκησιν καὶ παροικίῳ ἀναλαμβάνουμεν, οὐκ ἀναφαιρετον ἐχόντες τὸ πῶς ὡσπερ ἡ γεία φύσις, ἀλλὰ μεταπίπτον εἰ ῥα τῶν ἑσῶς ἀχρεῦτως χρεῦσθαι.

Τῷ αὐτῷ. 94.

Εἰπέ τῷ πατρὶ σὲ διενεχθέντι Ἰουδαίῳ, καὶ μηδὲν μὴ γενναῖον μηδὲ νεανικὸν φερόσαντι. ἀγρυπνῆς δὲ λογιπείας ἐμέσῃσι. καὶ φησὶντι ὅτι τὸ παιδίον Ναυὴ εἰρήσεται, τὸ παρρητικῶς ὑμῖν ἀναστήσῃ ὁ θεὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ὡς ἐμεῖ, ὅτι κατὰ πολλὰ πλημμελεῖς, καὶ νόων ἔχει ὑγιῶς. καὶ φεύγει τὸ μαγεῖν, καὶ κρύπτει τὰ μείζονα ἢ χεῖ Μωσέα. εἰρήσεται γὰρ, αὐτῷ ἀκούσασθε χεῖ πάντα, ὅσα ἂν ἐπιείληται. ἔσται δὲ ψυχὴ, ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τῷ παρρητικῷ σκέειν, ἐξολοθρευθήσεται ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. πρῶτον μὲν γὰρ μετὰ πλεῖστον χειροτονία σκέειν, ταύτ' ὁ Μωσῆς ἐπὶ γενόμηνος ἐγένετο. δῶτερον, ὅτι, εἰ μὴ ὁ τῷ Ναυὴ παῖς ἑσθῆς ἐκ τῶν Μωσέα, πιθανὸν ἴδι τὸ λεγόμενον, οὐκ ἀληθὲς δὲ. εἰ δὲ πολλῶν αὐτοῦ κατὰ δεξιῶν ἰδὲ ἀδρανῆς αὐτῆς ἢ ἔνοια φαίνεται. τρίτον, ὅτι οὐδὲ παρρητικῶς ἐπὶ τῷ νόμῳ. ἀλλὰ τοῖς σκέειν ἐπολιτεῦτο θεομοίς. τέταρτον, ἐπὶ χεῖ, εἴγε ὅτι αὐτοῦ ἰδὲ ὁ λόγος, ἐπὶ εἶν, οὐκ ἀναστήσῃ, ἀλλ' ἀπέστησε. πέμπτον, ὅτι εἴδει φερόσαντι. ἔσται δὲ πῶς ψυχὴ, ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τῷ παρρητικῷ τούτου. τῷ δ'